

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI**
SECȚIA ȘTIINȚE EXACTE ȘI INGINEREȘTI
bd. Ștefan cel Mare , 1
MD-2028 Chișinău, Republica Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA**
DIVISION OF EXACT AND
ENGINEERING SCIENCES
Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel. (373-22) 21-24-68
Fax. (373-22) 21-24-68
E-mail: ssit@asm.md

AVIZUL BIROULUI SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIETȚII A AȘM

asupra raportului științific al Programului de Stat 20.80009.7007.24

Modificări și tendințe spațio- temporale ale componentelor de mediu din bazinul hidrografic Bâc sub impactul antropic.

Prioritatea III. Mediul și schimbări climatice

Director de proiect: dr. Puțuntică Anatolie

Perfectat în baza audierii raportului științific anual al implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării la Ședința comună a AȘM și Senatul Universității de Stat din Tiraspol din 02.12.2021

S-a discutat: Raportul pe proiectul de cercetare din cadrul Programului de Stat (2020-2023), etapa anului 2021 20.80009.7007.24 Modificări și tendințe spațio- temporale ale componentelor de mediu din bazinul hidrografic Bâc sub impactul antropic, director proiect dr. PUȚUNTICĂ Anatolie, Universitatea de Stat din Tiraspol

S-a decis prin vot unanim:

Luând în considerare dezbaterile din cadrul audierii publice și avizele experților, se aprobă următorul aviz consultativ asupra proiectului:

Proiectul este „**Aprobat**”, cu calificativul general „**Foarte bine**” (37,8).

Calificative pe criterii:

1. *Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute pe durata executării/implementării proiectului – “Foarte bine”.*

Investigațiile realizate au permis obținerea sau precizarea unor schimbări ale aflorimentelor de roci, și proprietăților solurilor, precizarea surselor principale de poluare, zonelor afectate de ravinări și alunecări de teren, crearea unor hărți digitale pentru bazinul hidrografic a r. Bîc. Evaluarea unor indicatori hidrometrice și regimului termic au servit temeiul pentru modelarea unor schimbărilor climatice pentru regiunea investigată.

2. *Diseminarea rezultatelor obținute – “Bine”:*

- publicații în reviste WoS cu factor de impact - 3;
- în reviste naționale de categoria B+, B, C - 2;
- în alte reviste internaționale sau naționale -2,
- culegeri conferințe internaționale - 11;
- în culegeri conferințe naționale, teze la conferințe – 6.

- lucrări științifico-metodice și didactice - 4

Rezultatele publicate în majoritatea sa vor servi pentru procesul didactic, dar ele prezintă și un aspect socio-economic. nu toate publicațiile prezentate în raport corespund scopului proiectului. Investigațiile sunt reflectate în prezentările la diferite foruri științifice dar și prin emisiunile RT/TV. Cercetătorii echipei proiectului au participat la evenimente științifice naționale și internaționale în număr de 10 cu prezentarea rezumatelor respective.

Obiecții:

- De remarcat că lista publicațiilor include și articole care nu rezumă din rezultatele obținute în proiect (Anexa 1A) și este completată cu nerespectarea cerințelor.

3. *Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute, materializarea rezultatelor și perspective de implementare – “Foarte bine”.*

Analiza în detaliu a hărților digitale elaborate, vor aduce un vădit impact social și economic, întrucât va permite identificarea cantitativă a teritoriilor vulnerabile, predispușe alunecărilor de teren, eroziunii, aspecte care influențează mult calitatea lucrărilor agricole și cel care ține de domeniul construcțiilor. Materializarea rezultatelor obținute vor avea impact științific, social și economic, atât la nivel individual, cât și de comunitate socială. Rezultatele obținute în proiect sunt bine diseminate multor beneficiari, care pot fi folosite și de alte domenii de creație științifică.

O bună parte a publicațiilor având un aspect științifico-metodologic, didactic vor servi surse în procesul pregătirii tineretului studios în domeniul geografiei, mediului de trai.

4. *Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat – “Foarte bine”.*

În cadrul proiectului sunt antrenați și tineri cercetători, care constituie 26,6% și au pregătit 2 teze de doctorat. Pregătirea cadrelor prin postdoctorat în proiect nu este planificat.

Obiecții:

- În lista executorilor de proiect sunt incluse 3 persoane tinere din 15, dar nici unul din ei nu sunt coautori în publicațiile prezentate în raport.
- Nu sunt indicați doctoranzii sau postdoctoranzii
- Cele două teze de doctorat au fost susținute de persoane care a depășit vârsta de tineri cercetători.

5. *Colaborarea națională/internațională în cadrul proiectului – “Foarte bine”.*

În cadrul proiectului există o bună colaborare națională cu autoritățile statului ca: Ministerul Mediului; Serviciul Hidrometeorologic de Stat; Agenția Apele Moldovei și APL, precum și centre științifice - Institutul de Ecologie și Geografie. Membrii colectivului din proiect colaborează, la nivel internațional cu : România (Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași; Universitatea “Ștefan cel Mare”, Suceava; Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Societatea Română de Geografie, Filiala Prahova); Ucraina (Universitatea Națională din Cernăuți „Iuriy Fedkovych”); Federația Rusă (Institutul de Geografie al AȘR, Universitatea „M. Lomonosov”, Moscova; Societatea Geografică din Federația Rusă, Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg).

Obiecții:

În raport nu sunt prezentate proiecte sau investigații comune naționale sau internaționale realizate.

Concluzii și recomandări:

Rezultatele obținute în proiect au un caracter aplicativ, ce constă în evaluarea parametrilor fizico-geografice al bazinului hidrografic a unui din afluenții fluviului Nistru supus modificărilor vizibile sub influența activităților umane. Rezultatele investigațiilor pot fi utilizate pentru managementul durabil ecologic și procesul didactic. Digitalizarea proceselor fizico-geografice pot servi o sursă informativă pentru planificarea construcțiilor, drumurilor și prevenirea unor procese de alunecare de teren și eroziuni în regiune

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Boris Găină

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc